

13 Demonstraties van Ambonese volkskunst in nederland

Weert

09.713.1
05.45

17 OCT. 1952

ACD/162879

Op Zondag, 12 October 1952, werd in de "Apolibzaal" te Weert door Ambonnesse bewoners van het woonoord "Vught" een avond, genaamd "Ambonnesse Folklore" gegeven.

De avond stond onder leiding van een Ambonnees, genaamd, afkomstig uit het woonoord Vught. Verdere gegevens van deze man zijn ons onbekend. Wel is bekend geworden, dat hij vaste leider is van de toneelgroep en dat hij optrad als conferencier.

De avond werd bijgewoond door naar schatting 350 personen, waarvan plus-minus 125 Indonesiers (Ambonnesen?). (zaalcapaciteit 550 personen).

De Indonesiers waren voornamelijk afkomstig uit de woonoorden Vught en Tungalroy: het laatste is in de gemeente Weert gelegen.

De stemming in de zaal was zeer rustig. Het grootste deel der "blanke" toeschouwers was blijkbaar ontgoocheld door het gebodene, hetgeen duidelijk bleek uit het feit dat veel bezoekers reeds na de pauze en ook in het gedeelte dat na de pauze kwam de zaal verlieten.

In zijn openingswoord zeide onder meer, dat door hen beoogd werd de Nederlanders in contact te brengen met de Ambonnesen en hen bekend te maken met de Ambonnesse Folklore.

Hij deelde verder mede, dat deze uitvoering geen politieke manifestatie was, doch dat het feit dat in Nederland ruim 14000 Ambonnesen verbleven reeds op zichzelf een politiek probleem was en dat daarom uit al hun gedragingen de politiek onbewust en ongewild naar voren kwam.

Door een aantal dames van het gezelschap werd in de loop van de avond een dans uitgevoerd, vermoedelijk genaamd "Sauri karèka", van welke dans verklaarde, dat die voorheen nimmer voor vreemden, doch enkel en alleen voor eigen hoofden werd gedanst. Na de dans herriep hij deze toelichting en deelde mede, dat die dans toch voor een buitenlander was gedanst en wel voor een Nederlands professor, die vóór de R.T.C. op Ambon was geweest om hun belangen te behartigen. Diezelfde professor, aldus , had tijdens de R.T.C. gezegd, dat om materiële en economische belangen met bepaalde wensen der Ambonnesen geen rekening gehouden kon worden en dat daarom Ambon was opgeofferd. verklaarde dat dit professor "Roelme" was.

Er werden verder nog enkele stukjes opgevoerd, onder andere het hijsen van de Ambonnesse vlag; het door Ambonnesse militairen inleveren van distinctieven en onderscheidingstekenen van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger en het voordragen van een stukje, genaamd "Wees", welke alle een politieke tendens hadden of zo niet, dan bij de toelichting werden voorzien van een politiek tintje, door .

Tijdens een van deze toelichtingen zeide , dat een deel der Ambonnesen was overgelopen naar de T.N.I., doch dat die militairen later hun dwaling hadden ingezien en de geleerden van de T.N.I. weer hadden verlaten. De Nederlandse Regering had die militairen weer met open armen ontvangen en hun soldij en pensioenen uitbetaald. Hij hekelde de houding van de Nederlandse Regering en zeide, dat op die wijze verraad was gepleegd ten opzichte van de Ambonnesen.

In zijn slotwoord zeide , dat hij met het geven van deze avond hoopte bereikt te hebben dat allen, niet alleen individueel maar ook in organisatieverband, zouden strijden voor de onafhankelijkheid van Ambon en zouden helpen de Nederlandse Regering te dwingen het onrecht, dat de Ambonnesen waargedaan, weer goed te maken.

Voor het houden van deze avond was door de Burgemeester

VA

van Weert vergunning verleend. ~~-----~~

Einde.

174.

Utrecht

04.132
09.713.1

8 MART 1953

17654

Verbinding: 19
A/13 no 267'53 Ind.

Datum: 3-3-53

Betreft: Comité van voorbereiding Ambonese volkskunst-
avonden, gevestigd te Groningen en Utrecht.

Naar aanleiding van het feit, dat bij de bevoegde instanties te Utrecht is aangevraagd om op 11 Maart 1953 een "culturele Ambon-avond" te mogen houden in het NV-Huis aan de Oudegracht te Utrecht, is na daartoe bekomen opdracht een onderzoek ingesteld naar de promotors van deze avond te Utrecht, waarbij het onderstaande bleek:

In Groningen is gevestigd het "Comité tot voorbereiding van culturele Ambon-avonden", welk comité zich ten doel stelt avonden te beleggen, waar Ambonnezen uit in Nederland gevestigde woonoorden kunnen optreden voor het brengen van zang, muziek en volksdansen, kortom om de Ambonese folklore onder de Nederlanders te brengen. Op deze wijze wenst men de Ambonnezen afleiding te bezorgen, alsmede een bron van inkomsten door eigen werk en om de Nederlanders toegankelijk te maken voor de Ambonese kunst en daarmee de Nederlanders diligent te houden of te maken voor de Ambonese kwestie. De heer _____ wonende te Groningen, is voorzitter van genoemd comité, terwijl de heer _____ wonende te Groningen, het secretariaat vervult. Door dit comité zijn reeds dergelijke culturele avonden gegeven in Den Haag, Zwolle, Groningen, Enschede, enz. De Ambonnezen die op deze avonden optreden wonen practisch allemaal in het woonoord Schattenberg te Westerbork (Dr.). Voor avonden in de grotere plaatsen komt genoemde heer _____ met een groep Ambonnezen in twee autobussen en zijn het eigenlijk twee groepen, nl. één, die vóór afgaande aan de culturele avond een korte mars door de betrokken plaats houdt, en dan fluitmuziek ten beste geeft, dit ter propagering van de daarop volgende avond. Op de uitvoering zelve brengt men muziek, dans en verder wat met de Ambonese folklore en kunst te maken heeft. Het geheel wordt helemaal door Ambonnezen verzorgd, terwijl de heer _____ als intermediair optreedt en waar nodig een toelichtend woord spreekt. Voor Utrecht is een dergelijk programma "gepland" met die bemerking dat bovendien nog medewerking wordt verleend door de "Menamoeria's", zijnde een Ambonese groep welke ook geregeld in radioprogramma's optreedt. De toegangsprijs bedraagt f 1,50.

Verbinding : 125.

Datum :

23 Maart

09.413 /
05.45 53.
24 MRT 1953
ACD / 148896

No. 163/1953. xxx

xxxx

Onderwerp : Ambonese Folklore-avond.

Bijlagen :

Ik heb de eer Uedelgrootachtbare het volgende te berichten.

Op zaterdag 14 Maart 1953, aanvangende te 20.00 uur, werd in de beurszaal van het café-restaurant "De Beurs" te Ameloorde een avond gegeven, welke in de pers was aangekondigd als een "Ambonese Folklore-avond".

Het aantal bezoekers bedroeg ongeveer 165, terwijl de zaalcapaciteit 300 personen is.

Het Ambonese gezelschap was afkomstig uit het wooneoord "Dee derriben" te Steenwijkerwold.

Alhoewel in de verkochte programma's uitsluitend de uit te voeren nummers, in hoofdzaak bestaande uit muziek en dans, stonden aangegeven, bleek al direct bij de opening van deze avond, dat het niet uitsluitend een culturele, doch tevens een politieke avond was. De persoon, die de avond opende, verbloemde dit ook niet, zeggende, dat hij niet de vraag aan het publiek behoefde te stellen of het ook aan politiek deed, daar dit wel bleek uit haar aanwezigheid. Bedoeld persoon, die telkens voor de aanvang van een muziek of dansnummer daarop een korte toelichting gaf, beperkte zich daarbij echter niet tot die toelichting alleen, doch begaf zich daarbij steeds op het politieke terrein en wel in hoofdzaak op dat gedeelte van de politiek, verband houdende met de kwestie Ambon - Indonesië - Nederland.

Deze politieke "praatjes" werden steeds in felle bewoordingen en veelal op een sarcastische wijze naar voren gebracht, zo, dat meerdere bezoekers (links-georiënteerden) zich in zekere mate geïrriteerd hebben aan de verschillende uitlatingen van de spreker. Een andere groep (rechts-georiënteerden) was het echter - gezien het applaus - blijkbaar met de uitlatingen van de spreker eens.

Een resumé van het gesprokenes volgt hieronder.

- A. Het Nederlandse volkslied (bij de opening door de medewerkers ten gehore gebracht) was hen (Ambonezen) door de Nederlandse regering ontnomen, ondanks dat dit volkslied ook voor hen ongeveer 350 jaar lang het volkslied was geweest. Ook de Nederlandse vlag was hen ontnomen, daar zij immers geen Nederlanders meer mochten zijn.

- B. Professor Renne had bij zijn bezoek aan Nederlands-Indië voor de soevereiniteitsoverdracht de Ambonezen beloofd, dat hij hun belangen bij de Ronde Tafelconferentie zou behartigen. Bij de genoemde conferentie zou deze professor echter gezegd hebben, dat men geen rekening kon houden met de wensen van de Ambonezen, omdat dan de Nederlandse belangen daardoor geschaad zouden kunnen worden. Spreker noemde dit "erakeltaal" en "wartaal", maar vond dit normaal omdat het een professor was. Een professor was het namelijk eigen om dergelijke taal te spreken.
- C. Spreker verweet de Nederlanders, dat zij hun kerk hadden verwoest. Eerst zou dit geheel reeds door de Japanners zijn geschied, doch daarna geheel door de Nederlanders. Na de oorlog in het Oosten was echter met enige plechtigheid de eerste steen gelegd met de mededeling, dat een moskee kerk zou herrijzen. De tweede steen zou heden ten dage echter nog gelegd moeten worden, ware het niet, dat met gelden van nog wel een Mohammedaans staatshef de kerk thans was herrezen.
- D. De Ambonezen waren ongeveer 350 jaar geleden zo stom geweest om er in te berusten, dat de Nederlanders daar (Ambon) voet aan wal hadden gezet.
- E. Na beëindiging van de oorlog in het Oosten was er in Nederlands-Indië een monument voor de gevallen opgericht. Dit monument was echter nooit ontvaard geworden, doch was daarentegen door Nederlandse bommen vernietigd, omdat de Nederlanders bang waren, dat de sannakelijkheid van de Ambonezen met Nederland nog groter zou worden. Zelfs hadden de Nederlanders de doden op het erkerhof niet mer rust kunnen laten. Dit erkerhof was namelijk onderste beven "geploegd" door Nederlandse bommen van schepen, welke in de haven van Ambon lagen.
- F. Spreker hekeld in heftige beoordingen het optreden van de regering en de politie bij de z.g. rel te Vught, waarbij de politie in groot verband en gewapend met mitrailleurs en handgranaten was opgetreden bij een onschuldig incidentje. Hij vroeg zich af of de politie niet iets beters had te doen, waarbij hij dacht aan Breda.
- G. Aan het verzoek van de Ambonezen onmiddellijk na de beëindiging van de oorlogshandelingen in Nederlands-Indië om hen te rug te voeren naar Ambon, had Nederland geantwoord, dat dit niet mogelijk was wegens gebrek aan scheepsruimte. Op een tweede verzoek om hen dan maar naar Nw. Guinea te zenden, hadden de Nederlanders geantwoord, dat zulks ook niet kon, omdat daar geen huizen waren. Wel echter had men scheepsruimte gehad om de Ambonezen naar Nederland te vervoeren, welke afstand ettelijk kilometers meer bedroeg.
- H. Nooit zou men (Ambonezen) berusten in een bewind onder Soekarno. Het zou dagen, weken, maanden ja zelfs jaren kunnen duren, maar eenmaal zou de tijd ook voor hen weer komen.
- De onder 5 en 9 van het programma vermelde proclamatie voor om technische redenen geen doorgang.
- Het onder 8 genoemde nummer bestond uit een "demonstratie" van oefeningen met houten geweren, uitgevoerd door jeugdige personen in de leeftijd van ongeveer 14 tot 20 jaar en gekleed in uniform. Aan het einde van dit nummer liet de spreker zich ongeveer als volgt uit: "U ziet dames en heren, zo de euden zongen, piepen de jongen of met andere woorden, wanneer éénmaal na dagen, weken, maanden of jaren wachten de tijd voor ons weer komt, dan zijn wij klaar.
- Het culturele gedeelte van deze avond was vrij van politiek. De avond werd te omstreeks 23.30 uur gesloten.

Blijkens aankondigingen in de pers zou de helft van de opbrengst van de avond ten goede komen van het Nederlandse Kampen-fonds. Maar is gebleken heeft de netto-opbrengst van de avond f.3.75.- bedragen.

Tenslotte zij nog vermeld, dat de naam van de spreker niet bekend is geworden. Maar verluidt zou dit echter een Ambonese functionaris zijn van de organisatie "C.R.A.M.S."

E I N D E.

Verzoeken agenderen en terug aan CAW.

R A P P O R T

VAN: CAW

Betr.: Ambonnezen

ACD/ 262092
Dupl. ✓
DAT. 4 JAN. 1955
Bijl. ✓
Code 09-713.1 02.132

Het Commissariaat v. Ambonnezenzorg meldt, dat in het woonoord Schattenberg uit gesprekken tussen Ambonnezen was opgevangen, dat op 6 Januari a.s. een drumband, twee Hawaiianbands en een dansgezelschap naar Den Haag zou gaan om o.a. voor Amerikanen en Engelsen op te treden.

4-1-1955.

ACD 1644824
datum 07 DEC 1982
CO 1635794
b. _____ d. _____

C(CFO)nr.: 02/3292 d.d.: 6 DEC. 1982 Info: III
Aan : CFB
Betreft : Indonesische dansgroep

Bijl.:

Op 9-11-1982 werd

het volgende vernomen:

De culturele groep, welke uit Indonesië ons land bezocht, heeft ook Assen met een bezoek vereerd. Volgens "insiders" was het geheel leuk voor Belanda's en heel jong Molukkers. Van echte Molukse cultuur was geen sprake, ook al door de wijze van aankondigen: regionale Indonesische Cultuur. Rond het hele gebeuren hing ook een Indonesische en geen Molukse sfeer.

In Assen hebben vooral _____ en _____ zich ingezet voor de komst van de groep naar Assen. Dit bleek vooral, toen na het optreden een tjengkeh-prauw werd overhandigd aan _____ als vertegenwoordiger van de Molukse bevolking van Assen en Bovensmilde. Vooral de jongeren war daardoor wat onrustig.

In de zaal hingen Molukse vlaggen, meegebracht door de toeschouwer. De groep werd goed bewaakt en zou na afloop van de voorstelling weer naar Scheveningen zijn vertrokken. Men zou daar logeren in hotel Bali.

ooo000ooo